

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)

Opiniowanie. ekspertyzy psychologiczno-sądowe

Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:	Collegium Humanum Szkoła Główna Menedżerska w Warszawie
Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:	Psychologia -Jednolite studia magisterskie
Liczba punktów ECTS	5
Język przedmiotu- polski, angielski, inny	polski
Profil kształcenia:	PRAKTYCZNY
Nazwa specjalności:	Psychologia kryminalistyczno-śledcza, Psychologia sądowo-penitencjarna, Psychologia sądowa
Rodzaj modułu kształcenia: (wskazać właściwe)	Podstawowy / kierunkowy/ <u>specjalnościowy</u> /obowiązkowy/fakultatywny
Rok / Semestr:	5/9
Osoba koordynująca przedmiot:	
Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów):	Student posiada wiedzę dotyczącą funkcjonowania człowieka i czynników wpływających na zachowanie i funkcjonowanie człowieka.

II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN

	Wykład	Ćwiczenia/ konwersatorium	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Seminarium	Praktyki	Egzamin / zaliczenie	Konsultacje	Suma godzin	Ogółem ECTS
Studia stacjonarne	20	30						2	6	58	5
Studia niestacjonarne	10	20						2	6	38	5

III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Formy zajęć	Metody dydaktyczne -właściwe podkreślić
<u>Konwersatorium</u>	Wykład podający (z prezentacją multimedialną) Wykład problemowy Wykład konwersatoryjny Dyskusja dydaktyczna Ćwiczenia praktyczne pod kierunkiem Ćwiczenia z wykorzystaniem narzędzi informatycznych Metoda przypadków Metoda sytuacyjna Metoda inscenizacji Metoda projektów Gry dydaktyczne (symulacyjne, decyzyjne, psychologiczne) Demonstracja/ pokaz Analiza źródeł Praca w grupie Debata Inne

IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW KIERUNKU

Lp.	Opis przedmiotowych efektów uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego symbol
Wiedza: w pogłębionym zakresie		
P_W01	Zna w sposób pogłębiony zasady i wybrane metody prowadzenia diagnozy psychologicznej i ich praktyczne wykorzystanie. Ma wiedzę o roli metod ilościowych i jakościowych w diagnozie. Zna wartość diagnostyczną różnych metod kwestionariuszowych i projekcyjnych. Zna systemy klasyfikacji zaburzeń psychicznych. Zna specyfikę diagnozy w różnych kontekstach społecznych i instytucjonalnych i kulturowych.	K_W15
P_W02	Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie psychologii rozwoju. Zna teorie i modele rozwoju człowieka oraz wychowania, a także badania związane z tymi obszarami. Zna specyfikę różnych faz rozwoju człowieka i znaczenia więzi społecznych. Posiada wiedzę o kryzysach rozwojowych i współczesnych praktycznych metodach wspierania rozwoju człowieka i rządzących nimi prawidłowościami	K_W09
P_W03	Posiada pogłębioną i rozszerzoną wiedzę w zakresie teorii osobowości. Zna założenia teorii osobowości oraz różnice między nimi i ich praktyczne zastosowanie	K_W05
Umiejętności:		
P_U01	Potrafi zaplanować i przeprowadzić proces diagnostyczny z zastosowaniem wywiadu, obserwacji oraz wybranych metod kwestionariuszowych, testowych i projekcyjnych. Potrafi dostosować metody diagnostyczne do kontekstu badania, krytycznie interpretować uzyskane rezultaty, sporządzić pisemną opinię lub ekspertyzę oraz przekazać ją w formie zrozumiałej dla odbiorcy.	K_U12
P_U02	Potrafi interpretować zachowania w kategoriach społecznych oraz wykorzystać wiedzę z różnych działów psychologii do interpretacji zjawisk społecznych i kulturowych. Potrafi proponować rozwiązania problemów z wykorzystaniem wiedzy psychologicznej, prognozować przebieg ich rozwiązywania i przewidywać skutki planowanych działań.	K_U16
P_U03	Potrafi odróżnić zaburzenia procesów psychicznych na podstawie objawów i odnieść wyniki diagnozy do systemów klasyfikacyjnych. Potrafi wskazać prawdopodobną etiologię zaburzeń, z uwzględnieniem czynników biologicznych, psychologicznych, społecznych i kulturowych.	K_U17
Kompetencje społeczne:		
P_K01	Jest wrażliwy na problemy psychospołeczne szanując. prawa mniejszości i unikając myślenia opartego na stereotypach i uprzedzeniach	K_K09
P_K02	Prezentuje postawę świadomości ograniczeń jakie wiążą się z badaniami diagnostycznymi w psychologii i pedagogice oraz rozumie konieczność posiadania uprawnień do stosowania metod psychometrycznych	K_K10
V. TREŚCI KSZTAŁCENIA		
Lp.	<u>Wykład i ćwiczenia</u>	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
T1	Rola biegłego sądowego Opiniowanie psychologiczne przez biegłego psychologa – aspekty prawne	K_W15 K_W09
T2	Opiniowanie/ekspertyzy psychologiczno-sądowe	K_W05
T3	Opiniowanie psychologiczne w sprawach małoletnich świadków	K_U12

	Metodologia postępowania diagnostycznego	K_U16 K_U17 K_K09 K_K10
T4	Zadania biegłego sądowego w sprawach opiekuńczych. Analiza przesłanek w sprawach opiekuńczych. Metodologia postępowania diagnostycznego. Schemat opinii o nieletnim	
T5	Diagnoza penitencjarna sprawców przestępstw	
T6	Opiniowanie sądowo-psychiatryczne sprawców uzależnionych od substancji odurzających lub działających pod ich wpływem	
T7	Diagnoza i opiniowanie w obszarze zaburzeń osobowości	
T8	Stany afektywne i sprawy o zabójstwo – opiniowanie sądowe, portret psychologiczny	
T9	Zeznania świadków. Wiarygodność. Psychologiczna problematyka zeznań świadków. Wykrywanie kłamstw i oszukiwania.	
T10	Sprawy karne dotyczące osób dorosłych – ekspertyzy psychologiczne, analizy	

VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EU	Metoda weryfikacji –WŁAŚCIWE WYBRAĆ Egzamin pisemny, egzamin ustny ,kolokwium, projekt, prezentacja, referat, esej inne	Kategoria weryfikowanych efektów uczenia się : wiedza, umiejętności ,kompetencje społeczne WŁAŚCIWE WYBRAĆ
Konwersatorium	Zaliczenie pisemne w formie testu	Wiedza,
Konwersatorium	Praca pisemna	Umiejętności, Kompetencje społeczne

WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU wskazać właściwe

Zaliczenie na podstawie pozytywnej oceny z testu, pracy pisemnej oraz aktywności studenta na zajęciach.

VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW KSZTAŁCENIA

Niedostateczny (2,0)	Dostateczny (3,0)	Dostateczny plus (3,5)	Dobry (4,0)	Dobry plus (4,5)	Bardzo dobry (5,0)
Poniżej 60%	60,0%-69,99%	70%-74,99%	75%-84,99%	85%-89,99%	90,0%-100%

VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS

Rodzaj aktywności ECTS	Obciążenie studenta	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
1.Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – SUMA godzin – z punktu II	58	38
W tym		
1.1..Udział w zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego i studentów	50	30
1.2..Egzaminy/zaliczenia -liczba godzin	2	2
1.3..Udział w konsultacjach -liczba godzin	6	6
2.– Indywidualna praca własna studenta - liczba godzin –	67	87

Projekt / esej / studium przypadku / zadanie praktyczne „samodzielne przygotowanie się do zajęć ,egzaminów, zaliczeń		
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin i ECTS	125 h = 5 ECTS	125 h = 5 ECTS
IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE		
Literatura podstawowa przedmiotu: Rode D., (Modele psychologicznego opiniodawstwa w sprawach karnych. Wydawnictwo: GWP. Sopot Hajdukiewicz D., (2008). Opiniowanie sądowo- psychiatryczne w sprawach cywilnych. Wydawnictwo: IPiN. Warszawa Rode A., (2015). Przesłuchanie dziecka jako ofiary i świadka przestępstwa w procesie karnym. Wydawnictwo: Wolters Kluwer. Warszawa Arntzen F. (1989), Psychologia zeznań świadków. PWN, Warszawa. Ciosek, M.,(2003). Psychologia sądowa i penitencjarna. Warszawa, Wydawnictwo Prawnicze. Stanik, J.M.(1985). Z badań nad psychologicznymi uwarunkowaniami wiarygodności zeznań świadków (w:) Waltoś S. (red.), Świadek w postępowaniu sądowym .Warszawa, W.P. Stanik J.M.(1986). Wybrane problemy psychologii zeznań świadków (w:) Lubelski.M,J., Stanik. J.M., Tyszkiewicz.L., (red.) Wybrane zagadnienia psychologii dla prawników. Warszawa, W.P.		
Literatura uzupełniająca przedmiotu: Gierowski J. K. (1996). Przedmiot i zakres sądowej diagnozy psychologicznej. [W:] J. K. Gierowski, A. Szymusik (red.) Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie. Wybrane zagadnienia z psychiatrii, psychologii i seksuologii sądowej. Kraków, CMUJ, 116 – 126. Gierowski J.K., Szymusik A. (1996). Psychiatryczne i psychologiczne problemy opiniowania w sprawach opiekuńczych w przypadkach zaburzeń psychicznych. W: jak wyżej, 270 – 275 Kaflik J., Sternalski M. (1981). Aktualne zadania i problemy psychologa w sprawach rentowych. W: J.M. Stanik (red.) Z problematyki biegłego sądowego psychologa. Katowice: Wyd. UŚ, 95 – 104 Kołąkowski S. (1996). Ocena psychicznej zdolności do zawarcia małżeństwa. W: J.K. Gierowski, A. Szymusik (red.) Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie. Kraków: CMUJ, 259 – 269 Kołąkowski S. (1996). Opiniowanie w sprawach dotyczących ważności oświadczenia woli. W: J.K. Gierowski, A. Szymusik (red.) Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie. Kraków: CMUJ,, 120 – 129 Kołąkowski S. (1996). Opiniowanie w sprawach dotyczących ważności testamentu. W: J.K. Gierowski, A. Szymusik (red.) Postępowanie karne i cywilne wobec osób zaburzonych psychicznie. Kraków: CMUJ, 130 – 147		
Inne materiały dydaktyczne:		